

*Богомаз Є.**

СЬОГОДЕННЯ ВСЕСВІТНИХ ВИСТАВОК. УЧАСТЬ УКРАЇНИ В ЕКСПО 2010 ШАНХАЙ КИТАЙ

Всесвітня виставка (або Експо – Ехро) – це міжнародна виставка, яка є символом індустріалізації та відкритим майданчиком для демонстрації технічних та технологічних досліджень.

Перша всесвітня Експо була відкрита в Гайд-Парку у Лондоні 1 травня 1851 року за ініціативи принца Альберта.

Нині організаційні питання проведення виставок регулюються Паризькою Конвенцією 1928 р. про міжнародні виставки, а практичні питання вирішує створене у 1928 р. та розташоване у Парижі Міжнародне бюро виставок, до якого входять 88 країн [1].

Поява Всесвітніх, або Великих всесвітніх виставок, як вони називалися раніше, була історично визначена бурхливим розвитком на середину ХІХ ст. промисловості в Англії, Франції та Німеччині.

Сьогодні значення виставкової діяльності в світовій економіці важко переоцінити. Всесвітні виставки відіграли важливу роль у швидкому розповсюдженні передових винаходів по всьому світі, розширенні виробництва, зростанні товарообігу та покращенні взаєморозуміння між народами різних країн [2].

Сьогодні виставкова галузь динамічно розвивається та є основним стимулом збільшення попиту на товари, технології та послуги. Завдяки тим можливостям, які відкривають виставки для відвідувачів, – особистому контакту та діалогу з продавцем, демонстрації продукції в дії та можливості порівняння з іншим товаром, виставки стають дедалі ефективнішим інструментом продажів та мають вирішальний вплив на покупців у придбанні продукції. Поряд із комерційною функцією виставки виконують роль інформаційних центрів, так як дають можливість порівняти однорідні вироби, виготовлені у різних країнах, оцінити їх позитивні риси та недоліки, зробити висновки щодо переваг того чи іншого способу виробництва [2].

Участь у виставці Експо є формою підтримки національного бізнесу, що здійснюється шляхом демонстрації національних конкурентних переваг країни, що торкаються як усієї системи цінностей, так і окремих галузей та навіть фірм. Рішення про участь у Всесвітніх виставках приймається на рівні урядів країни. Свої експозиції презентують 150-180 країн. Експо можна віднести до категорії глобальної рекламної кампанії, що орієнтована на універсальну аудиторію, яка включає практично всі професії, вікові та соціальні групи населення. Кількість відвідувачів універсальних виставок Експо складає 40-45 млн. чол. [1].

Крім того, проведення виставки є надзвичайно престижним заходом для країни-організатора, який впливає на її політичний імідж, а в довгостроковій перспективі – і на розвиток економіки та інтеграцію в світовий економічний простір, посилює авторитет країни, зміцнює позиції на міжнародних ринках, підвищує інвестиційну привабливість держави. Статистика Експо свідчить, що витрати приймаючої країни на створення комплексу для

* студентка 3 курсу спеціальності «міжнародні економічні відносини» Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Науковий керівник: ас. Фаренюк Н.В.

проведення виставки, необхідної інфраструктури в місті та регіоні окупаються частково вже під час підготовки та проведення заходу, в основному ж – через 5-7 років використання.

Експо 2010 Шанхай Китай триває в даний момент – з 1 травня до 31 жовтня 2010 р. Тема виставки – «Краще місто – краще життя», тобто пропонується концептуальне рішення проблем, пов'язаних із скороченням ресурсів, зниженням рівня злочинності, забрудненням навколишнього середовища шляхом моделювання міст майбутнього [6].

Україна стала першою країною, яка підтвердила свою участь в Експо 2010 у Шанхаї, і, до того ж, вперше демонструє власну експозицію в окремому павільйоні площею 500 м². 24 серпня було відмічено національне свято країни, станом на 21 серпня павільйон відвідали більш ніж 3 мільйони чол., тобто приблизно 25 тис. чол. за день. Розпорядником павільйону за результатами тендеру була призначена компанія «Економедія» [7].

За концепцію української експозиції було взято принцип «Від стародавнього до сучасного міста» і простежено розвиток українського міста від часів Трипільської культури до наших днів. Оздоблення павільйону було виконане зі значною кількістю трипільської символіки, майже ідентичної до символіки давньокитайської цивілізації Яншао, і за рахунок цієї схожості було встановлено більш тісний контакт саме з китайськими відвідувачами. На виставці українською командою було представлено відео-концепцію історії м. Кам'янець-Подільського та дві екоскульптури: проект «Місто XXI сторіччя. Від мрії до моделі» – закриту екосистему з населенням у 100 тис. чол. та концепцію «12 принципів розвитку навколишнього середовища», а також стенд НАН України з сучасними прикладними розробками українських вчених [7].

Проте участь України у виставці була ускладнена скрутним фінансовим становищем, причини якого полягають у тому, що, попри задекларовані надії українського уряду щодо стимулювання розповсюдження та впровадження інновацій після демонстрації їх на виставці, влада виявила незацікавленість у сприянні представленим проектам. Зокрема, на підготовку презентації було виділено лише \$1 млн., тоді як США на аналогічні цілі витратили \$61 млн., Росія – \$20 млн., Польща – \$27 млн., Білорусь – \$6 млн. Крім того, у 2009 році фінансування експозиції з бюджету взагалі було призупинено, а станом на початок квітня 2010 р., коли експонати вже мали бути встановлені, було переведено лише 10% заявленої суми. Через зміну складу уряду під час підготовки виявилось неможливим знайти посадовців, відповідальних за проект [8].

Крім того, незацікавленим у розробленні виявилось і суспільство країни загалом: з усіх українських міст заявку на презентацію власної концепції подав лише Кам'янець-Подільський. Київ надав деякі відеоматеріали, але згодом відмовився від участі через відсутність коштів та нестабільну на той час політичну ситуацію в КМДА. З 15 компаній, яким організаторами були розіслані запрошення до співробітництва (причому партнерський пакет був оцінений у 0,5-1 млн. грн., тоді як в Європі ця сума складає 500 тис. євро), лише 3 погодились співпрацювати, але потім відмовились від спонсорства [8].

Проте, не дивлячись на такі несприятливі умови, Україна досягла певних успіхів на Експо 2010. Зокрема, за оцінками організаторів Експо та китайської преси, павільйон України увійшов до десятки найкращих, а перший національний канал КНР з аудиторією у півтора мільярди чол. транслював його відкриття протягом перших двох днів кожні 15 хв. Китайське населення зацікавили проекти, представлені українською командою. Окрім вищезазначених, також увагу було приділено «Екології інформаційного простору» та мережі «Егоїсти» з їх концепцією харчування майбутнього [9].

Оцінки результатів участі України на Експо 2010 Шанхай Китай неоднозначні. Очевидною є недостатня зацікавленість влади та суспільства. Тому усі зусилля мають бути направлені на закріплення у суспільній свідомості необхідності участі країни у подібних

заходах, які є важливою складовою процесу інтеграції України у світові соціально-економічні процеси.

Література

1. <http://expo2008.ru/expo/history/> История выставок ЭКСПО: РОЛЬ ВСЕМИРНЫХ ВЫСТАВОК ЭКСПО В СИСТЕМЕ МЕЖДУНАРОДНЫХ ПОЛИТИЧЕСКИХ И ЭКОНОМИЧЕСКИХ ОТНОШЕНИЙ
2. http://analiculturolog.ru/ru/journal/archive/item/407-article_40.html ВСЕМИРНЫЕ ВЫСТАВКИ, ИХ РОЛЬ И ЗНАЧЕНИЕ. Иноземцева И. Е.
3. CEIR Power of Exhibitions II: Deloitte & Touche Consulting Group (1996)
4. CEIR Research Report PE II, США (2000)
5. <http://www.segodnya.ua/news/14137538.html> Середя, 19 травня, 2010 Україна на «Експо»: Триполье и шумеры
6. <http://en.expo2010.cn/yqkl/index.htm> Real-time Visitor Data
7. <http://www.zptown.at.ua/news/2010-08-24-3753> Україна на ЕКСПО-2010 в Китає
8. «Інвестгазета» №16, 26.04-11.05.2010 «Експозиція слабости»
9. <http://www.bigyalta.com.ua/black-sea-news/12481> 20.08.2010 Український павільон вошел в десятку лучших на «Шанхай ЕКСПО-2010» - газета «День»